

บทที่ 5

ผลของการศึกษาวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสถานภาพและบทบาทของสตรีมุสลิม ตามบทบัญญัติของศาสนา

จากการศึกษาวิจัยโดยใช้แนวคำถามเพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทของสตรีมุสลิมในด้านต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยได้นำคำตอบที่ได้รับมาทำการศึกษาวិเคราะห์ ทั้งนี้เนื่องจากต้องการทราบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทของสตรีในด้านใดแจ่มชัดที่สุด เพื่อนำไปสู่การวางแผนทางการศึกษาในเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนอีกต่อไป

ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์คำตอบทั้งหมด และพบว่า นักเรียนมีความรู้ในบทบัญญัติทางด้านครอบครัวมากที่สุด โดยอาจเนื่องจากสาเหตุที่ว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น เป็นนักเรียนที่กำลังอยู่ในระยะวัยรุ่น ซึ่งความสนใจของวัยรุ่นส่วนใหญ่มักหนีไม่พ้นเรื่องเพื่อนต่างเพศ การเลือกคู่ครอง และการแต่งงาน ดังนั้น นักเรียนจึงค่อนข้างให้ความสนใจ และแสวงหาความรู้ด้านนี้มากที่สุด การศึกษาวิจัยในด้านความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสถานภาพและบทบาทของสตรีด้านครอบครัว ซึ่งเป็นด้านที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญแก่การศึกษามากที่สุด ทั้งนี้ โดยตระหนักว่า การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะสามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้นั้น บุคคลผู้นั้นต้องมีความรู้ประกอบกับความสนใจในเรื่องนั้น ๆ อยู่โดยเฉพาะเป็นพิเศษ

แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ผลสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงไม่สามารถละเลยการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่เกี่ยวกับสถานภาพ และบทบาทของสตรีในด้านอื่น ๆ คือ ด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และด้านกฎหมายได้ เพียงแต่ว่าการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเป็นการศึกษาที่เน้นหนักด้านครอบครัวมากที่สุด ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวข้างต้น

การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง เกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทสตรีในด้านครอบครัว

การศึกษาความคิดเห็นในเรื่องครอบครัว ผู้วิจัยได้วางแนวทางของคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ไว้ เช่น เกี่ยวกับการศึกษา ความรู้ความเข้าใจของนักเรียน

การศึกษาความคิดเห็นด้านครอบครัว เริ่มจากการถามเรื่องการแต่งงาน เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทบัญญัติของศาสนาที่ห้ามการมีคู่รัก หรือห้ามการคบหาสมาคมระหว่างหญิงและชายฉันทู้รักก่อนการแต่งงาน การสอบถามความคิดเห็นในเรื่องนี้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับบทบัญญัติเรื่องนี้โดยมีเหตุผลว่า การเป็นคู่รักกันไม่ใช่เป็นสิ่งที่จำเป็นความมั่นคงของชีวิตการแต่งงานได้ ขณะที่อยู่ในฐานะของคนรักนั้น ทั้งสองฝ่ายก็ต่างพยายามปิดบังข้อบกพร่องของกันและกัน พร้อมกับพยายามทำดีต่อกัน ซึ่งการกระทำนี้จะเปลี่ยนแปลงกลับสู่การเป็นตัวของตัวเองภายหลังการแต่งงาน ดังนั้น การมีคู่รักเพื่อเรียนรู้ซึ่งกันและกันก่อนการแต่งงานจึงเปล่าประโยชน์ และไม่มีผลสำคัญ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ผลปรากฏว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องนี้ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนชาย 25 คน จากจำนวนทั้งหมด 26 คน เห็นด้วยกับบทบัญญัติห้ามการมีคู่รักของคัมภีร์อัลกุรอาน ขณะที่นักเรียนหญิงจำนวนทั้งหมด 8 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย เห็นด้วยกับบทบัญญัตินี้ และนักเรียนชายเพียงคนเดียวที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลว่า การมีคู่รักเป็นการปฏิบัติตามสมัยนิยมที่บทบัญญัติน่าจะมีการอนุโลมตามสมัยนิยมได้

การศึกษาความคิดเห็นในเรื่องการแต่งงาน มีอีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ เมื่อถูกถามว่า การแต่งงานควรต้องมาจากความพอใจซึ่งกันและกันเป็นสำคัญ อันเป็นคำถามสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติที่กล่าวว่า ความพึงใจซึ่งกันและกันเป็นปัจจัยที่เพียงพอสำหรับการแต่งงาน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า การแต่งงานต้องมาจากความพอใจซึ่งกันและกัน มีนักเรียนจำนวน 29 คน ที่ตอบเห็นด้วย และจำนวนเพียง 5 คนที่ไม่เห็นด้วย นักเรียนที่เห็นด้วยให้คำอธิบายว่า ความพึงพอใจซึ่งกันและกันเกิดขึ้นได้จากการพบปะกันตามมัสยิด หรือในงานบุญทางศาสนาต่าง ๆ

และความพึงพอใจนั้นสามารถดำเนินไปได้โดยที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่รู้ตัว ซึ่งเป็นประโยชน์ให้ทั้ง 2 ฝ่าย เรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง ไม่มีการปิดบังซ่อนเร้นเหมือนการเป็นคู่รัก ส่วนนักเรียนที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลว่า ที่ไม่เห็นด้วยนั้น เนื่องจากมีความคิดเห็นว่า การพอใจซึ่งกันและกันระหว่าง ชายกับหญิงจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่ออยู่ในฐานะของคู่รักกัน ดังนั้น การพอใจกันจึงไม่สามารถแยกออกจากการเป็นคู่รักกันได้

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ปรากฏว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในจำนวนนักเรียนชายหญิงส่วนใหญ่ที่เห็นด้วย แยกเป็นนักเรียนชาย 23 คน จากทั้งหมด 26 คน และนักเรียนหญิง 6 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 8 คน นักเรียนที่ไม่เห็นด้วยจำนวน 5 คน นั้น แยกเป็นนักเรียนชาย 3 คน นักเรียนหญิง 2 คน เมื่อเปรียบเทียบกันจึงพบว่าทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ เห็นด้วยกับบทบัญญัติที่ว่า การแต่งงานควรมาจากความพอใจซึ่งกันและกัน

คัมภีร์อัลกุรอาน มีบทบัญญัติบทหนึ่งที่ค่อนข้างได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากคนนอกศาสนา อย่างกว้างขวาง คือ บทบัญญัติที่กล่าวว่า "จงสมรสกับผู้หญิงที่สุเจ้าพอใจ สอง สาม หรือ สี่ และ ถ้าหากสุเจ้าเกรงจะให้ความยุติธรรมไม่ได้ ดังนั้น (จงสมรสกับหญิง) เพียงคนเดียว" (อัลกุรอาน 4 : 3) การที่บทบัญญัตินี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลที่ไม่ใช่มุสลิมมาก เนื่องจากการตีความ หรือ การทำความเข้าใจเพียงผิวเผินว่า ศาสนาอิสลามอนุญาตให้ผู้ชายมีภรรยาได้ 4 คน ขณะที่มุสลิม โดยทั่วไปเข้าใจบทบัญญัตินี้อย่างแจ่มชัดว่า เป็นบทบัญญัติที่เป็นเพียงข้อยกเว้นสำหรับกรณีพิเศษที่เกิดขึ้น เช่น ภรรยาไม่สามารถให้ทายาทสืบสกุล ภรรยาไม่สามารถมีเพศสัมพันธ์ด้วย เช่น สามิภรรยาธรรมดา หรือ เพื่อช่วยเหลือหญิงหม้ายในภาวะสงคราม เป็นต้น ซึ่งการมีภรรยามากกว่า 1 คนของผู้ชายนี้ มีข้อแม้ที่สำคัญคือ ผู้เป็นสามีต้องสามารถให้ความยุติธรรมแก่ภรรยาทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่องนี้ โดยถามว่า การที่ผู้ชายมุสลิมสามารถมีภรรยาได้มากกว่า 1 คนนั้นเป็นข้อได้เปรียบของผู้ชายที่มีต่อผู้หญิง นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การที่ผู้ชายสามารถมีภรรยาได้มากกว่า 1 คนนั้น ไม่เป็นข้อได้เปรียบของผู้ชาย

โดยมีเหตุผลว่า บทบัญญัติเรื่องการสามารถมีภรรยาได้มากกว่า 1 คนของผู้ชายนั้น เป็นบทบัญญัติที่เป็นกรณีพิเศษ และยิ่งเต็มไปด้วยเงื่อนไขมากมาย บทบัญญัตินี้ยังเป็นบทบัญญัติที่ทำให้ผู้หญิงได้รับประโยชน์อีกด้วย เนื่องจากสามีไม้อาจจะอ้างเหตุผล เรื่องต้องการมีบุตร หรือเรื่องความบกพร่องในสมรรถภาพทางเพศของภรรยา มาเป็นสาเหตุของการหย่าร้างได้

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน นักเรียนจำนวน 30 คน ไม่เห็นด้วยว่า บทบัญญัตินี้ผู้ชายเป็นฝ่ายได้เปรียบ แยกเป็นนักเรียนชาย 23 คน นักเรียนหญิง 7 คน นักเรียนส่วนน้อยจำนวน 4 คน เห็นด้วยว่า บทบัญญัตินี้ผู้ชายมุสลิมเป็นฝ่ายได้เปรียบ ในจำนวน 4 คน นี้เป็นนักเรียนชาย 3 คน นักเรียนหญิง 1 คน ดังนั้น จึงแสดงว่ามีนักเรียนทั้ง 2 เพศเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เห็นด้วย มีความคิดเห็นว่า บทบัญญัตินี้ทำให้ผู้ชายเกิดข้อได้เปรียบ

ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นในเรื่องที่ต่อเนื่องกับบทบัญญัติข้างต้น โดยสอบถามความคิดเห็นว่า ผู้หญิงมุสลิมควรมีสามีได้มากกว่า 1 คน ซึ่งนักเรียนทั้งหมดไม่เห็นด้วย โดยมีเหตุผลว่า การอนุญาตดังกล่าวจะทำให้มีปัญหายุ่งยากในเรื่องของบุตรตามมา ทั้งนี้ จากบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอาน สามีมีหน้าที่เลี้ยงดูบุตรและภรรยา ถ้าอนุญาตให้ผู้หญิงสามารถมีสามีมากกว่า 1 คนในเวลาเดียวกัน ข้อยุ่งยากที่ต้องตามมาอย่างแน่นอนคือ การไม่สามารถแบ่งหน้าที่การเลี้ยงดูบุตรของสามีแต่ละคน เนื่องจากหน้าที่ผู้หญิงมีสามีพร้อมกันมากกว่า 1 คนนั้น อาจทำให้เกิดปัญหาในการที่จะระบุว่า เด็กที่เกิดมาเป็นบุตรของสามีคนใด ซึ่งนอกจากเป็นปัญหาด้านการเลี้ยงดูแล้วยังเป็นปัญหาเรื่องการสืบสายโลหิต เพราะเด็กไม่รู้จักพ่อที่แท้จริง

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในด้านความคิดเห็น นักเรียนชายจำนวนทั้งหมด 26 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 8 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า การอนุญาตให้ผู้หญิงมีสามีมากกว่า 1 คนนั้น เป็นสิ่งที่ไม่สมควร และก่อปัญหาโดยเฉพาะกับเด็กที่จะเกิดมา

ผู้ศึกษาวิจัยได้สอบถามถึงสถานการณ์และบทบาทของผู้หญิงภายหลังการแต่งงาน เพื่อทราบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสถานการณ์และบทบาทของผู้หญิง โดยถามความคิดเห็นของนัก

เรียนถึงหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของผู้หญิง คือ การเป็นภรรยาและการเป็นแม่ที่ดี ซึ่งนักเรียนทั้งหมดเห็นด้วย นักเรียนอธิบายเหตุผลว่า ผู้หญิงมีความเหมาะสมทั้งด้านร่างกาย คือ มีร่างกายที่พร้อมทำหน้าที่แม่ และด้านจิตใจ คือ มีจิตใจอ่อนโยน เมตตาปราณี ลักษณะความพร้อมทางร่างกายและจิตใจดังกล่าว จึงทำให้ผู้หญิงสามารถทำหน้าที่แม่และภรรยาที่ดีได้อย่างแน่ชัด

เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน นักเรียนทั้งหมดมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การเป็นภรรยาและการเป็นแม่ที่ดี เป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของผู้หญิง

เรื่องหน้าที่ของผู้หญิงในฐานะของแม่ ผู้ศึกษาวิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเพิ่มเติมต่อหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนลูกว่า ควรเป็นของแม่มากกว่าพ่อ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยเนื่องจากแม่มีเวลาอยู่ใกล้ชิดลูกมากกว่าพ่อ พ่อต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เวลาใกล้ชิดกับลูกจึงน้อยกว่าแม่ ดังนั้น แม่จึงมีโอกาสให้การอบรมสั่งสอนลูกมากกว่า จึงควรเป็นหน้าที่ของแม่มากกว่าพ่อ นักเรียนบางส่วนไม่เห็นด้วย และให้เหตุผลว่า ทั้งพ่อและแม่มีความสำคัญต่อลูกเท่า ๆ กัน ในการอบรมสั่งสอนลูกนั้น บางเรื่องอาจต้องเป็นหน้าที่ของพ่อ เช่น การอบรมลูกชายเรื่องการคบเพื่อน ดังนั้น หน้าที่ในการอบรมสั่งสอนลูกควรเป็นหน้าที่ของทั้งพ่อและแม่เท่า ๆ กัน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่า ก่อนข้างมีความคิดเห็นเรื่องนี้แตกต่างกัน โดยนักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า หน้าที่ในการอบรมสั่งสอนลูกควรเป็นของแม่มากกว่าพ่อ ซึ่งมีจำนวน 27 คน เป็นนักเรียนชาย 19 คน และนักเรียนหญิง 8 คน นักเรียนที่ไม่เห็นด้วยมีจำนวน 7 คน เป็นนักเรียนชายทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชายส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นว่า ผู้ชายควรมีบทบาทหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนลูกเท่า ๆ กับผู้หญิง ขณะที่นักเรียนหญิงไม่มีความคิดเห็นดังกล่าวเลย แสดงว่านักเรียนหญิงทุกคน คิดว่าหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนลูกควรเป็นของแม่มากกว่าพ่อ

การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนด้านครอบครัว ประการสุดท้ายคือ การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อกรณีของการหย่าร้าง ตามบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอาน เมื่อมีการหย่าร้างเกิดขึ้น การหย่าร้างนั้นจะเป็นการหย่าร้างที่สมบูรณ์ต่อเมื่อระยะเวลาของการหย่าร้างต้องพ้นกำหนดเวลา

ประมาณ 3 เดือน โดยเรียกช่วงระยะเวลาที่ว่า ระยะปลอดสมรส ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ ผู้หญิงที่หย่าร้างจะยังคงได้รับการเลี้ยงดูจากสามี และไม่อาจมีการแต่งงานใหม่ของทั้ง 2 ฝ่ายได้ จนกระทั่งผู้หญิงที่หย่าร้างมีประจำเดือนมา 3 ครั้ง (หรือประมาณ 3 เดือน) จึงสามารถหย่าร้างและแต่งงานใหม่ได้ บทบัญญัตินี้ป้องกันผู้หญิงที่ตั้งครรภ์โดยไม่รู้สึกรู้ตัว ถูกทอดทิ้งเพราะถ้าระยะปลอดสมรสผ่านไปแล้ว โดยที่ผู้หญิงไม่มีประจำเดือนมาเลย ก็อาจแสดงว่าหญิงนั้นตั้งครรภ์ การหย่าร้างจะกระทำไม่ได้อย่างเด็ดขาด

การสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่องนี้ว่า บทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติที่ช่วยเหลือผู้หญิง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า การมีบทบัญญัติเรื่องระยะปลอดสมรสนั้นเป็นการช่วยเหลือผู้หญิงทำให้ผู้หญิงท้องไม่ต้องถูกทอดทิ้ง นักเรียนบางส่วนมีความคิดเห็นว่าเป็นบทบัญญัติเรื่องระยะปลอดสมรสไม่ได้ช่วยเหลือผู้หญิงแต่อย่างใด เนื่องจากถ้าผู้หญิงบังเอิญตั้งครรภ์ และไม่อาจหย่าร้างจากสามีได้ ความจำเป็นที่ต้องกลับมาอยู่ร่วมกันอีกครั้งหนึ่งของสามีภรรยาที่ต้องการหย่าร้างกัน คงไม่อาจทำให้ชีวิตแต่งงานราบรื่นต่อไปได้ อีกไม่นานการหย่าร้างก็อาจเกิดขึ้นได้อีก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีความคิดเห็นว่าเป็นบทบัญญัติเรื่องระยะปลอดสมรสเป็นการช่วยเหลือผู้หญิงมีจำนวน 27 คน เป็นนักเรียนชาย 22 คน นักเรียนหญิง 5 คน นักเรียนที่ไม่เห็นด้วยกับบทบัญญัติเรื่องระยะปลอดสมรสเป็นการช่วยเหลือผู้หญิงมีจำนวน 7 คน เป็นนักเรียนชาย 4 คน นักเรียนหญิง 3 คน

นอกจากความคิดเห็นด้านครอบครัว ได้มีการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการรับมรดก โดยถามความคิดเห็นว่า ผู้หญิงควรได้รับส่วนแบ่งในมรดกเท่ากับผู้ชาย ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย จากเหตุผลที่ว่า ผู้หญิงมีรายจ่ายน้อยกว่าผู้ชาย ภาวะความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูผู้อื่นของผู้หญิงมีน้อย การที่ผู้ชายมีภาวะความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูมาก ผู้ชายจึงสมควรได้รับส่วนแบ่งในมรดกมากกว่า นักเรียนบางส่วนเห็นด้วยว่า ผู้หญิงควรได้รับส่วนแบ่งในมรดกเท่ากับผู้ชาย เพราะเป็นการแสดงถึงความเท่าเทียมและความยุติธรรมที่มีต่อทั้งสองเพศ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงนั้น มีความแตกต่างกันเล็กน้อย จากจำนวนนักเรียนส่วนใหญ่ที่ไม่เห็นด้วยว่า ผู้หญิง ควรได้รับส่วนแบ่งในมรดกเท่ากับผู้ชาย แยกเป็นนักเรียนชาย 23 คน นักเรียนหญิง 8 คน นักเรียนที่เห็นด้วยว่า ผู้หญิงควรได้รับส่วนแบ่งในมรดกเท่ากับผู้ชายเป็นนักเรียนชายทั้งหมด จำนวน 3 คน แสดงว่า มีความแตกต่างกันของความคิดเห็นเล็กน้อย เนื่องจาก นักเรียนหญิงทั้งหมดไม่เห็นด้วยว่าผู้หญิงควรได้รับส่วนแบ่งในมรดกเท่ากับผู้ชาย ขณะที่นักเรียนชายบางส่วนเห็นด้วยว่า ผู้หญิงควรได้รับส่วนแบ่งในมรดกเท่ากับผู้ชาย

ในด้านการแต่งกาย ผู้ศึกษาวิจัยได้สอบถามความคิดเห็นว่า นักเรียนคิดว่าผู้หญิงมุสลิมถูกเข้มงวดเรื่องการแต่งกายมากกว่าผู้ชาย ผลของการสอบถามนักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า ผู้หญิงมุสลิมถูกเข้มงวดเรื่องการแต่งกายมากกว่าผู้ชาย และให้เหตุผลว่า การเข้มงวดเรื่องการแต่งกายเป็นผลดีแก่ผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงปลอดภัยจากการถูกลวนลาม และทำให้อาชญากรรมทางเพศลดลง มีนักเรียนเพียงคนเดียวที่ไม่เห็นด้วยว่า ผู้หญิงถูกเข้มงวดเรื่องการแต่งกายมากกว่าผู้ชาย และให้เหตุผลว่า การแต่งกายของผู้ชายมุสลิมตามศาสนบัญญัติที่ห้ามผู้ชายแต่งกายโดยเปิดเผยร่างกายตั้งแต่สะดือถึงหัวเข่าก็เป็นการแต่งกายที่เข้มงวดสำหรับผู้ชายเท่า ๆ กับที่ผู้หญิงถูกเข้มงวดเช่นกัน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงพบว่า มีความแตกต่างกันของความคิดเห็นเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ ในจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 34 คน มีนักเรียนชายเพียงคนเดียวที่ไม่เห็นด้วย และมีความเห็นว่า ทั้งผู้ชายและผู้หญิงถูกเข้มงวดเรื่องการแต่งกายเท่า ๆ กัน ขณะที่นักเรียนหญิงทั้งหมดมีความคิดเห็นตรงกันว่า ผู้หญิงถูกเข้มงวดเรื่องการแต่งกายมากกว่าผู้ชาย

ผู้ศึกษาวิจัย ยังสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่องความสามารถที่จะทำประโยชน์แก่สังคมของผู้ชายและผู้หญิงว่ามีความสามารถเท่า ๆ กัน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า ผู้หญิงสามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้เท่ากับผู้ชาย และอธิบายว่า แม้หน้าที่หลักของผู้หญิงคือ การดูแลครอบครัวและบุตร แต่ไม่ได้หมายความว่า ผู้หญิงไม่ได้ทำประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม การดูแล

ครอบครัวให้สมาชิกของครอบครัวอยู่ดี กินดี มีสุข รวมทั้งการเลี้ยงดูลูกให้เป็นคนดีนั้น เป็นการป้องกันปัญหาสังคมที่อาจเกิดขึ้น เช่น ปัญหาการติดยาเสพติด ปัญหาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ปัญหาการหย่าร้าง เป็นต้น จึงนับได้ว่า การทำหน้าที่ดูแลครอบครัวและบุตรของผู้หญิง เป็นการทำประโยชน์แก่สังคมทางอ้อม การทำประโยชน์ดังกล่าวของผู้หญิงจึงเท่ากับการที่ผู้ชายออกไปทำงานนอกบ้าน และช่วยเหลือสังคม มีนักเรียนบางส่วนที่ไม่เห็นด้วย มีความคิดเห็นว่าผู้ชายสามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้มากกว่าผู้หญิง เนื่องจากผู้หญิงมีโอกาสน้อยกว่า ขณะที่ผู้ชายออกไปมีบทบาทนอกบ้านมาก ทำให้ความสามารถที่จะทำประโยชน์แก่สังคมของผู้ชายมีมากกว่า

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน คือ ในจำนวนนักเรียนที่เห็นด้วยทั้งหมด 24 คน เป็นนักเรียนชาย 20 คน นักเรียนหญิง 4 คน และมีข้อสงสัยเกิดคือ จำนวนนักเรียนที่ไม่เห็นด้วยจำนวน 10 คนนั้น เป็นนักเรียนชาย 6 คน นักเรียนหญิง 4 คน ซึ่งเป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของนักเรียนหญิงทั้งหมด จากการศึกษาจึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้หญิงค่อนข้างมีความคิดเห็นที่ตนเองสามารถทำประโยชน์ต่อสังคมได้น้อยกว่าผู้ชาย

สืบเนื่องจากเรื่องความสามารถในการทำประโยชน์แก่สังคม ผู้ศึกษาวิจัย จึงสอบถามถึงความคิดเห็นว่า พระองค์อัลเลาะห์ทรงสร้างผู้หญิง และผู้ชายให้มีความเท่าเทียมกัน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า ผู้ชายและผู้หญิงถูกสร้างจากพระองค์อัลเลาะห์ให้เท่าเทียมกันทั้งด้านสภาพ และบทบาทหน้าที่ เพียงแต่แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันคนละด้าน นักเรียนส่วนน้อยไม่เห็นด้วย มีความคิดเห็นที่ว่า ผู้ชายค่อนข้างถูกสร้างให้มีความได้เปรียบสูงกว่าผู้หญิง ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิงเห็นได้ประการเดียวที่ชัดเจนคือ ผู้ชายถูกสร้างให้มีร่างกายแข็งแรงกว่าผู้หญิง

เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันมากนัก นักเรียนส่วนใหญ่ที่เห็นด้วยว่า ผู้ชายและผู้หญิงถูกสร้างจากพระองค์อัลเลาะห์ให้มีความเท่าเทียมกัน เป็นนักเรียนชาย 20 คน นักเรียนหญิง 5 คน นักเรียนไม่เห็นด้วย คิดว่าผู้ชายถูกสร้างให้มีความได้เปรียบทางร่างกายกว่าผู้หญิง 9 คน เป็นนักเรียนชาย 6 คน นักเรียนหญิง 3 คน

ซึ่งก็น่าสังเกตเช่นกันว่า นักเรียนหญิงเกือบครึ่งหนึ่ง คิดว่าตนมีความไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย

จากการที่นักเรียนบางส่วนมีความคิดเห็นเห็นว่า ผู้ชายถูกสร้างให้มีความแข็งแรงทางด้านร่างกายมากกว่าผู้หญิง ผู้ศึกษาวิจัยจึงสอบถามความคิดเห็น โดยถามว่า ผู้ชายมีความเข้มแข็งทางด้านร่างกาย และจิตใจมากกว่าผู้หญิง ปรากฏว่า นักเรียนทั้งหมดเห็นด้วย แต่มีการอธิบายเพิ่มเติมว่า ความแข็งแรงทางด้านร่างกาย และจิตใจของผู้ชายไม่ได้แสดงว่า ผู้หญิงด้อยกว่าผู้ชาย แต่พระองค์อัลเลาะห์ทรงสร้างให้ผู้ชายแข็งแรงกว่า เพื่อมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่หนักอึ้งให้ และผู้หญิงได้รับสิ่งทดแทนจากการที่ไม่มีความเข้มแข็งทางด้านร่างกายและจิตใจ คือ ความอดทน นักเรียนกลุ่มดังกล่าว มีความคิดเห็นคล้ายกันว่า ผู้หญิงมีความอดทนต่อความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมานได้มากกว่าผู้ชาย

ความคิดเห็นในเรื่องนี้ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงจึงไม่แตกต่างกัน เพราะนักเรียนทั้งหมดเห็นด้วยว่า ผู้ชายมีความเข้มแข็งทางด้านร่างกายและจิตใจมากกว่าผู้หญิง

การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนประการสุดท้าย คือ ผู้ศึกษาวิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนว่า ผู้หญิงและผู้ชายถูกสร้างให้เป็นเพื่อนร่วมโลกกันนักเรียนส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่า ผู้ชายและผู้หญิงคือเพื่อนร่วมโลกกัน ถูกสร้างจากพระองค์อัลเลาะห์ให้คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีนักเรียนบางส่วนไม่เห็นด้วย อธิบายว่า ผู้หญิงและผู้ชายเปรียบเหมือนญาติพี่น้องกันมากกว่าเพื่อนร่วมโลก โดยตีความจากคำกล่าวของท่านบิหมฮัมมัดที่กล่าวว่ามุสลิมทุกคนในโลกนี้เป็นพี่น้องกัน

และมีความแตกต่างกันระหว่างความคิดเห็นของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง นักเรียนส่วนใหญ่ที่เห็นด้วยว่า ผู้ชายและผู้หญิงถูกสร้างให้เป็นเพื่อนร่วมโลกกันจำนวน 28 คน เป็นนักเรียนชาย 20 คน นักเรียนหญิง 8 คน นักเรียนที่ไม่เห็นด้วยมีจำนวน 6 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชายทั้งหมด เป็นการแสดงว่ามีความแตกต่างทางความคิดเห็น ขณะที่นักเรียนหญิงทุกคนมีความคิดเห็นเห็นว่า ผู้ชายและผู้หญิงคือเพื่อนร่วมโลกกันแต่มีนักเรียนชายบางส่วนไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นนี้

สรุปการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในเรื่องสถานภาพและบทบาทของสตรี

การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทของสตรีในด้านต่าง ๆ นั้น ผลของการศึกษาสรุปได้ว่า

นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทของสตรีในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน และที่น่าสนใจอย่างยิ่ง คือ ความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันของนักเรียน ยังเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้อง และคล้อยตามบทบาทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอ่านอีกด้วย การที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเป็นความคิดเห็นที่มีความสอดคล้องกับบทบาทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอ่านนี้ สามารถทำการวิเคราะห์ได้ว่า มาจากสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับการเรียนรู้และการอบรมสั่งสอนในเรื่องศาสนาอิสลาม การอบรมสั่งสอนมีอิทธิพลปลูกฝังความคิดเห็นของนักเรียน ทำให้นักเรียนยอมรับในบทบาทบัญญัติของศาสนา นักเรียนส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับบทบาทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอ่านด้วย

ประการที่สอง ความถูกต้องเหมาะสม และยุติธรรมของบทบาทบัญญัติ มีส่วนช่วยเสริมความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่ให้คล้อยตามบทบาทบัญญัติ และยังทำให้ความคิดเห็นของนักเรียนไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการยอมรับนับถือในบทบาทบัญญัติที่ถูกต้องและยุติธรรมอันเดียวกัน

ผลของการศึกษา นักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกับบทบาทบัญญัติทุกเรื่องคือ เรื่องการแต่งงาน การดำเนินชีวิตภายในครอบครัว การหย่าร้าง การรับมรดก ลักษณะทางธรรมชาติและสถานภาพทางสังคมของมนุษย์ทั้งสองเพศ แต่เมื่อพิจารณาอย่างลึกซึ้งพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดคือ จำนวนถึง 33 คน แสดงความคิดเห็นว่า ผู้หญิงมุสลิมถูกเข้มงวดเรื่องการแต่งกายมากกว่าผู้ชาย ซึ่งความคิดเห็นนี้ กล่าวได้ว่าเป็นเพียงความคิดเห็นเดียวเท่านั้น จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่สอดคล้องกับบทบาทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอ่าน ตามบทบาทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอ่าน การบัญญัติเรื่องการแต่งกายของผู้หญิงและผู้ชายเป็นข้อบังคับของผู้หญิงและผู้ชายที่มีความเข้มงวดเท่าเทียมกัน เนื่องจากมีบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนไว้เช่นเดียวกันแก่ผู้ฝ่าฝืนทั้งสองเพศ

นอกจากนั้น การศึกษาความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ของนักเรียนชาย ปรากฏผลอย่างชัดเจนว่า นักเรียนชายส่วนใหญ่ยอมรับ และมีความเข้าใจว่า ผู้ชายมีความแตกต่างทางด้านร่างกาย จิตใจ และมีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกับผู้หญิง แต่ยอมรับว่ามีสถานภาพเท่าเทียมกัน ผู้หญิงมีความสำคัญมากต่อครอบครัว ต่อบุตร และยังเป็นเพื่อนที่คอยให้ความช่วยเหลือร่วมทุกข์ ร่วมสุขกับผู้ชายอีกด้วย

และการศึกษาความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ของนักเรียนหญิง ปรากฏว่า นักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผู้หญิงมุสลิมมีสถานภาพไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย โดยมีสถานภาพต่ำกว่า เห็นได้จากนักเรียนหญิงส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า พระองค์อัลเลาะห์ทรงสร้างผู้หญิงและผู้ชายไม่ให้เท่าเทียมกัน โดยผู้ชายถูกสร้างให้มีความเข้มแข็งด้านร่างกาย และจิตใจมากกว่าผู้หญิง นอกจากนี้ นักเรียนหญิงยังมีความคิดเห็นว่า ผู้หญิงสามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้น้อยกว่าผู้ชาย เนื่องจากมีภาระรับผิดชอบในครอบครัวทำให้มีโอกาสทำประโยชน์แก่สังคมน้อย

แต่เป็นที่น่าสังเกตอย่างยิ่งคือ แม้นักเรียนหญิงมีความคิดเห็นว่าไม่มีความเท่าเทียมกับผู้ชาย แต่เมื่อผู้ศึกษาวิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนหญิงแสดงความคิดเห็น เพื่อต้องการทราบว่าคุณผู้หญิงอาจมีความต้องการเปลี่ยนแปลงสถานภาพ บทบาท และสิทธิที่ตนได้รับจากบทบัญญัติ ผลของการศึกษากลับพบว่า แม้นักเรียนหญิงมีความคิดเห็นว่า ตนเองมีสถานภาพต่ำกว่าผู้ชาย แต่กลับไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนว่านักเรียนหญิงทั้งหมดเห็นด้วย เมื่อสอบถามเรื่องส่วนแบ่งในมรดกที่ผู้หญิงได้รับน้อยกว่าผู้ชาย เรื่องหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูลูกที่ควรเป็นของแม่มากกว่าพ่อ และหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของผู้หญิงคือ การเป็นภรรยา และเป็นแม่ที่ดี ซึ่งทั้ง 3 เรื่อง เป็นเรื่องที่นักเรียนหญิงทั้งหมดเห็นด้วย ดังนั้น กล่าวได้ว่า ถึงแม้นักเรียนหญิงส่วนใหญ่ มีความคิดว่าคุณไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย แต่ก็มีที่ยอมรับความไม่เท่าเทียมนั้น และไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงสถานภาพ บทบาท และสิทธิของตนแต่อย่างใด.